

**Globalni mandat za sprečavanje
i iskorenjivanje nasilja i
zlostavljanja u svetu rada
Konvencija MOR (br.190)
i Preporuka (br.206)**

Proces utvrđivanja radnih standarda MOR

GLOBALNI POZIV NA AKCIJU

► 21. juna 2019. Međunarodna konferencija o radu usvojila je Konvenciju o eliminaciji nasilja i zlostavljanja u svetu rada (br. 190) i njenu prateću Preporuku (br. 206)

► Konvencija br. 190 usvojena je sledećim brojem glasova:

Za: **439**

Protiv: **7**

Uzdržani: **30**

► Preporuka br. 206 usvojena je sledećim brojem glasova:

Za: **397**

Protiv: **12**

Uzdržani: **44**

ZAŠTO SU INSTRUMENTI NEOPHODNI?

Nasilje i zlostavljanje u svetu rada...

COVID-
19

...ugrožava jednake
mogućnosti,
neprihvatljivo je i
odudara od
dostojanstva na radu.

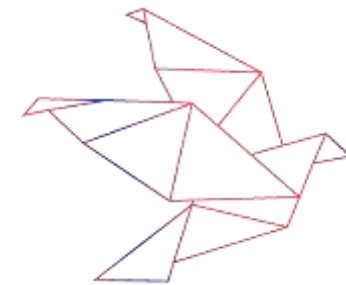
...može se smatrati
kršenjem ili
zloupotrebom
ljudskih prava

...utiče na **zdravlje,**
dostojanstvo, porodicu i
društveno okruženje osobe.

...može **onemogućiti** osobama, posebno
ženama **pristup, ostanak i napredovanje**
na tržištu rada.

...nije u skladu sa **promovisanjem**
održivih preduzeća i utiče na
odnose na radu, reputaciju
preduzeća i produktivnost.

Kako se odražava uticaj?

Žrtve. Povrede mentalnog zdravlja i problemi (strah, tuga, sramota, anksioznost, hronični umor, problemi sa snom, post-traumatski poremećaj usled stresa, povećani rizik od samoubistva, itd.); fizički poremećaji (smanjenje fizičke snage, mišićno-skeletni poremećaji, kardiovaskularni poremećaji); smanjenje samopouzdanja; problemi na poslu.

Svedoci, kolege, treće strane (npr. pacijenti, klijenti...), članovi porodice i prijatelji. Razorni uticaj na mentalno zdravlje i dobrobit, kao i na radno okruženje, itd.

Organizacije. Troškovi u vezi sa odsustvovanjem radnika; promena osoblja; angažovanje, uvođenje u posao i obuka; niske performanse i produktivnost; nanošenje štete ugledu; veće premije osiguranja; itd.

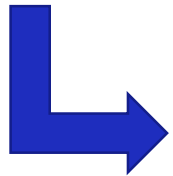
Društvo. Troškovi u vezi za zdravstvenim pregledima, intervencijama i/ili oporavkom; izdaci za socijalnu zaštitu.

ŠTA JE INOVATIVNO U INSTRUMENTIMA?

- Konvencija i preporuka su **prvi međunarodni standardi** o nasilju i zlostavljanju u svetu rada.
- Oni prepoznaju **pravo svih na svet rada bez nasilja i zlostavljanja, uključujući rodno zasnovano nasilje i zlostavljanje.**
- Konvencija **brings povezuje svet diskriminacije i bezbednost i zdravlje na radu.**
- Konvencija uzima u obzir:
 - **evolutivnu prirodu rada**
 - **naglašene elemente** nasilja i zlostavljanja
 - **sektore, zanimanja i uređenja rada** koji su više izloženi nasilju i zlostavljanju na radu

Šta je nasilje i zlostavljanje u svetu rada?

Nasilje i zlostavljanje: čitav spektar neprihvaljivnog ponašanja i praksi, ili pretnji njima, koje su se dogodile jednom ili više puta, koje ciljaju da, dovode do, ili bi izvesno mogle da dovedu do nanošenja fizičke, psihičke, seksualne ili ekonomske štete, **i obuhvata rodno zasnovano nasilje i zlostavljanje**

Rodno zasnovano nasilje i zlostavljanje: nasilje i zlostavljanje prema osobi zbog njenog pola ili roda, ili koje disproportionalno utiče na osobe određenog pola ili roda, **i sadrži seksualno zlostavljanje.**

Definicije u nacionalnim zakonima i propisima mogle bi da dovedu do jedinstvenog koncepta ili mnoštva posebnih konceptata

Vrste nasilja i zlostavljanja u vezi sa radom

Dinamika nasilja i zlostavljanja u svetu rada

Ko je zaštićen?

Konvencija se odnosi na **sve sektore**, privatne i javne, na formalnu i neformalnu ekonomiju, urbana i ruralna područja.

Konvencija štiti radnike i druge osobe u svetu rada:

- zaposlene u skladu sa nacionalnim zakonima i praksom
- osobe koje rade bez obzira na status njihovog ugovora o radu
- osobe koje su na obuci, uključujući praktikante i šegрте
- radnike čije je zaposlenje završeno
- volontere
- tražioce posla i one koji se prijavljuju za posao
- pojedince koji obavljaju autoritet, obaveze i odgovornosti poslodavca

Konvencija zahteva da članovi uzmu u obzir nasilje i zlostavljanje u koje su uključena **treća lica** kada usvajaju inkluzivan, integrisan i rodno osetljiv pristup onda kada je to moguće

Gde i kada?

Nasilje i zlostavljanje u svetu rada

Događa se tokom rada, povezano je sa njim ili proističe iz njega:

- Na radnim mestima
- U javnom i privatnom prostoru, kada se u njemu obavlja rad
- Na mestima gde radnici primaju platu, odmaraju ili obeduju
- U sanitarnim objektima i onima koji služe za presvlačenje
- Na službenim putovanjima, obuci, događajima i društvenim aktivnostima
- Putem komuniciranja u vezi sa radom
- U prostorijama za smeštaj obezbeđenim od strane poslodavca
- Na putu od kuće do posla

Ključni principi

- ❖ Poštovati, promovisati i ostvariti **pravo svih na svet rada oslobođen nasilja i zlostavljanja**, uključujući including **rodno zasnovano nasilje i zlostavljanje**
- ❖ Usvojiti **inkluzivan, integrisan i rodno osetljiv pristup**
- ❖ Poštovati, promovisati i ostvariti **fundamentalne principe i prava na radu** i promovisati **dostojanstven rad**
- ❖ **Obezbediti pravo na jednakost i nediskriminaciju, uključujući i radnice, kao i za ranjive grupe ili grupe podložne ranjivosti** koje su disproportionalno pogođene nasiljem i zlostavljanjem u svetu rada

Usvojiti INKLUZIVAN, INTEGRISAN I RODNO OSETLJIV pristup

Zaštititi ljude u svetu rada u svim sektorima, u formalnoj i neformalnoj ekonomiji, i u urbanim i ruralnim područjima

Koji se odnosi na nasilje i zlostavljanje, kroz rad, jednakost i ne-diskriminaciju, BZR, migracije, krivični zakon i politike

Koji će pružiti odgovor na diskriminaciju, zloupotrebu odnosa moći i rodni normi koje podržavaju nasilje i zlostavljanje, i preduzeti mere koje aktivno umanjuju štetne efekte, uključujući i porodično nasilje.

Prepoznati različite i komplementarne uloge i funkcije vlada, poslodavaca i radnika, uz promenljivu prirodu i nivoe njihovih odgovornosti
Obezbediti pristup informacijama, instrumentima i obuci

PORODIČNO NASILJE

Porodično nasilje utiče na svet rada:

Instrumenti zahtevaju od Članova da:

*Konvencija
br. 190*

- **Prepoznaju njegov uticaj**
- **Koliko god je razumno moguće, umenjiti njegov uticaj**

Preporuka br. 206

- Odsustvo za žrtve
- Fleksibilni oblici rada
- Privremena zaštita od otkaza
- Uključiti porodično nasilje u procenu rizika na radnom mestu
- Podizanje svesti

... i kako?

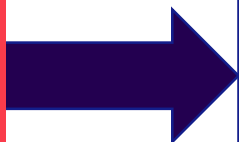
1 PREVENCIJA I ZAŠTITA

2 SPROVOĐENJE I UKLANJANJE POSLEDICA

3 SMERNICE I OBUKA

KAKO SE SPROVODI?

PREVENCIJA I ZAŠTITA (Čl. 7-9 C190 i §§ 6- 13 R206)

- Zakonska zabrana (C190 Čl. 7)
- Identifikacija grupa sektora, zanimanja i radnih aranžmana koji su izloženi više od drugih (C190 Čl. 8; R206 stav 9, 10, 11 i 13)
- Prevenција na radnom mestu (C190 Čl. 9; R206 stav 7 i 8)
 - Usvajanje politika radnih mesta
 - Uvođenje nasilja i zlostavljanja u BZR i procenu rizika
 - Obezbediti obuku i informisanje

KAKO SE SPROVODI?

SPROVOĐENJE I UKLANJANJE POSLEDICA (Čl. 10 C190 i §§ od 14 do 22 R206)

- Uspostavljanje ili jačanje mehanizama za izveštavanje i rešavanje sporova
- Omogućiti uklanjanje posledica i podršku za žrtve, uključujući i zaštitu od odmazde
- Obezbediti prava radnika da odstupe sa rada u slučaju neposredne i ozbiljne opasnosti po život, bezbednost i zdravlje
- Ovlastiti i osnažiti inspektore rada i druge organe
- Obezbediti sankcije i savetovanje

KAKO SE SPROVODI?

SMERNICE I OBUKA (Čl. 11 C190 i §§23 R206)

- Relevantne politike odnose se na nasilje i zlostavljanje na radu
- Podizanje svesti
- Rodno odgovorni program obuke
- Obezbediti smernice, resurse i obuku radnicima, poslodavcima, i drugim nadležnim organima (sudijama, inspektorima rada...)
- Pripremiti materijale za novinare i predstavnike medija

KONVENCIJA br.190: NAREDNI KORACI

- Od svih država članica se zahteva **da na Konvenciju skrenu pažnju nadležnih državnih organa.**
 - Posle nedavnih ratifikacija od strane **Urugvaja i Fidžija**, Konvencija **je stupila na snagu 25. juna 2021.**
 - Države koje budu ratifikovale Konvenciju **podnosiće redovne izveštaje Komitetu eksperata MOR za sprovođenje konvencija i preporuka**

Hvala vam